

Siseministeeriumi ning Eesti Linnade ja Valdade Liidu alalise elanikkonnakaitse, kriisideks valmisoleku ja siseturvalisuse töörühma istungi protokoll

PROTOKOLL nr 2

20.05.2025

DELTA 30.05.2025 nr 9-4/16-1

Juhatas: esimees Tuuli Räim (Siseministeerium).

Protokollis: Anastassia Ümar (Siseministeerium).

Osalesid: Tuuli Räim, Hedi Arukase, Annes Kalle, Anneli Liblik, Kadi Luht-Kallas, Kristina Kukk, Jaanus Rankla, Rein Olesk (Siseministeerium);
Tea Varrak (Sotsiaalministeerium);
Toomas Unt (Regionaal- ja Põllumajandusministeerium);
Jaak Luksepp, Maksin Korzin (Politsei- ja piirivalveamet);
Gerli Aavik- Märtnmaa (Riigikantselei);
Janek Murakas (Häirekeskus);
Jako Vernik (Päästeamet);
Jaana Aduson (Kaitseministeerium);
Raul Kurrista (Kliimaministeerium);
Maido Nõlvak (aseesimees), Mailiis Kaljula, Uno Paas, Erik Sandla, Gert Villard, Gunnar Havi, Jan Trei, Janek Lass, Evelin Uibokand, Kristjan Kostabi, Kairi Hõbemer, Riivo Noor (Eesti Linnade ja Valdade Liit).

Ettekande tegijad: Maido Nõlvak (ELVL);
Kirill Badikin, Vivika Kendra (Eesti Punane Rist);
Katerina Mudarissova (Päästeamet);
Toomas Unt (Regionaal- ja Põllumajandusministeerium);
Alvar Jaakson (Must Luik).

Istungi rakendamine: Tegemist on käesoleva aasta teise istungiga. Tuuli Räim tutvustas päevakorra teemasid.

Päevakorra teemad:

1. Ettepanekud, kuidas saavad kohalikud omavalitsused kaasuda kodus kukkunud isikute abistamisse. MUPO ja EPR kaasumise võimalused kukkunud isikute abistamisel.
2. Ülevaade ohuteavituse testimisest 14.05.

3. Analüüs „Avalike ürituste määruste ülevaade“. KOVID tutvustavad mida selles osas juba teinud, mida plaanis teha, mis on kitsaskohad ja kuidas saaks neid ületada.
4. KOV teemade rollijaotus RK, SiM ja REM vahel.
5. Kriisitreeningu keskkond Must Luik- tutvustus.

Inforingi teemad:

1. Vältimatu sotsiaalabiga seotud õiguslikud muudatused.
2. Kerksuskestuste info avalikustamine (sh Maa- ameti kaardikihil).
3. EKK nõukogu ja SiM-ELVL töörühma erisused.
4. ELVLi 2026-2029 RES sisendid.

1. Ettepanekud, kuidas saavad kohalikud omavalitsused kaasuda kodus kukkunud isikute abistamisse. MUPO ja EPR kaasumise võimalused kukkunud isikute abistamisel.

ELVL-i seisukoht on, et olemasoleva ressursiga ei ole kohalikel omavalitsustel võimalik kukkunud isikute sündmustele reageerida. See oleks liidu hinnangul võimalik, kui KOV-idesse loodaks eraldi operatiivressurs.

Küll aga pakkus ELVL välja, et PPA võiks edasiselt vahendada iga kukkunud isiku sündmuse info sellele omavalitsusele, kus sündmus aset leiab. Info saamise korral saab KOV ametnik sündmusega seotud isikut külastada ning panustada täiendavalt ennetustöösse, et vältida/vähendada edasiselt isikuga seotud kukkumiste sündmuseid.

Lisaks tutvustasid kohtumisel Eesti Punase Risti (EPR) esindajad sotsiaalse kiirabi arendamise ideed. EPR esindajad on kohtunud ka Häirekeskuse esindajatega ning nende soov on piloteerida koostööd, et vähendada operatiivressursside koormust sotsiaalse abivajadusega seotud sündmustele reageerimisel.

OTSUSTATI:

- PPA selgitab välja, milliseid kukkunud isikute sündmuste andmeid ja mis kanalis saab politsei KOV-idele edastada ning annab selle kohta ülevaate SiM-ile ja ELVL-ile esimesel võimalusel.
- Kui politsei hakkab edastama KOV-idele infot kukkunud isikute sündmuste kohta, siis teevad omavalitsused isikuga seotult ennetustööd/kodu visiite, et vähendada sama sisuga sündmusi edasiselt.
- 2025. aasta viimase kvartali SiM ja ELVL kohtumisel annavad KOV-id ülevaate, kuidas on ennetustöösse panustatud (tegevuse eeldus on, et politsei hakkab KOV-idele sündmuste infot edastama).
- SiM toetab EPR ja HäK koostöö arendamist, et piloteerida esialgu ühe omavalitsuse näitel sotsiaalse abivajadusega seotud sündmustele reageerimist.

2. Ülevaade ohuteavituse testimisest 14.05.

Päästeameti esindaja Katerina Mudarissova tutvustas ohuteavituse terviksüsteemi testimisest tehtud esmast kokkuvõtet. Oluline on meeles pidada, et analüüsid alles hakkavad toimuma, osapooli on palju- terviku pildi loomine võtab aega.

Tutvustati kanaleid mida kasutati ohuteavituse edastamisel, seda mis läks hästi ja millised on õpikohad. Õpikohtade osas tehnoloogiline tervik vajab testimist, arvestada tuleb sellega, et kanalid levivad eri kiirusel ja eri viisil. SMS teavituse meetodi puhul on tegemist ohuala põhise, geograafiliselt piiritletud teavitusega, mis ei ole sobiv üleriigiliseks kasutamiseks. Kogu riigi teavitamiseks SMS-ga läheb aega kuni 30 minutit. Täpsustati, et suurõppuse raames ohuteavitust käivitas Kaitsevägi, kuna õigusruum hetkel veel ei võimalda Päästeametil ohuteavitust välja saata.

KOV-e kiideti koostöö ja info edastamise eest.

Päästeamet rõhutas, et eelkõige antakse tagasisidet ametitele ja alles siis läheb välja üldkommunikatsioon elanikele. Sõnumid mida KOV saab kommunikeerida tulevad Päästeameti poolt.

OTSUSTATI:

Võtta informatsioon teadmiseks.

3. Analüüs „Avalike ürituste määruste ülevaade“. KOVid tutvustavad mida selles osas juba teinud, mida plaanis teha, mis on kitsaskohad ja kuidas saaks neid ületada.

ELVL on seisukohal, et protsessi ja selle sisendite normimine ning standardimine on põhimõttelises vastuolus KOV-ide õigusega ise otsustada, kuidas oma tööd korraldada. See vähendab oluliselt KOV-ide võimalusi arvestada kohalikke olusid.

Olukorra lahendamisel tuleb keskenduda omavalitsutele, kellel on probleeme avalike ürituste lubade väljastamisega, mitte läheneda üldisemalt.

ELVL küsimused ja kommentaarid:

- Avaliku ürituse korraldaja peab ise korraldama kõik kohustuslikud menetlustoimingud ja taotlema kooskõlastused ning seda ei pea tegema KOV. Kui KOV võtab selle kohustuse enda kanda, siis on see tema otsustusõigus.
- ELVL on seisukohal, et teatud juhtudel tuleks teavitada ka kiirabi, et vajadusel oldaks valmis kaasuma. Samuti oleks vajalik häirekeskuse teavitamine. Ettepanek on need küsimused üle vaadata.
- Täpsustamist vajaks üks politsei soovitus: kontrollida enne avaliku ürituse loa andmist, kas avaliku ürituse taotlusel esineb järgmine kriteerium: „ürituse toimumispaika koguneb oluliselt rohkem inimesi kui igapäevaselt, siis tuleks see esitada kooskõlastamiseks PPA-le“. Jääb ebaselgeks, millistest inimeste arvust peaks lähtuma.

OTSUSTATI:

SIM edastab ELVL ettepanekud Justiits- ja Digiministeeriumile, kes Korrakaitseaduse muudatustega edasi liigub. Täpset aega ei oska välja tuua. Kui eelnõud hakatakse koostama, kaastakse KOV-id protsessi. KOV-id on olnud ka varasemalt kaasatud.

4. KOV teemade rollijaotus RK, SIM ja REM vahel.

Toomas Unt tutvustas KOV teemade rollijaotust. Rollide jaotuse kohta on ühiselt RK, SIM ja REM poolt koostatud ning Päästeameti poolt kooskõlastatud mõttepaber. Mõttepaberi eesmärk on täpsustada erinevate riigiasutuste ülesanded kohalike omavalitsuste toetamisel. Kui regionaalsel tasandil on kokku lepitud, et keskne roll KOV-ide toetamisel kriisides ja nendeks valmistumisel on Päästeametil, siis rollijaotus ministeeriumide ja Riigikantselei vahel sama selge ei ole.

Mõttepaber pakub välja raamistiku, mille abil rollisulgust suurendada. Selleks on erinevad KOV-ide toetamisega seotud tegevused jaotatud nelja suuremasse gruppi: KOV enda teenuste toimimine kriisiolukorras, KOV-id kui riiklike ülesannete toetajad, KOV-id kui elutähtsa teenuse korraldajad ja KOV-ide toetus- ja arendusvajadus kriisivalmiduse suurendamiseks. Rollijaotuse juures on oluline rõhutada, et horisontaalset rolli täitvad ministeeriumid ja Riigikantselei ning regionaalsel tasandil keskset rolli täitev Pää ei võta üle erinevate ministeeriumide valdkondlikku rolli, vaid täidavad koordineerivat-toetavat rolli, sh pakuvad keskseid koostööformaate ja -protsesse.

OTSUSTATI:

KOV teemade rollijaotuste dokument edastatakse töörühma liikmetele tutvumiseks.

5. Kriisitreeningu keskkond Must Luik- tutvustus.

Must Luik on digitaalne platvorm kriisi- ja kommunikatsioonikoolitusteks, pakkudes reaalaaja meediasimulatsioone kaitstud keskkonnas. Alvar Jaakson tegi lühikese tutvustuse kriisitreeningu keskkonnast ja selgitas kuidas seda on võimalik enda kasuks tööle panna. Siseministeerium on kasutanud platvormi suurõppustel (nt.CREVEX ja DELA24) kommunikatsiooni vastumänguna, ka KOV-id on puutunud sellega kokku viimasel õppusel Decisev Lancer 2024.

OTSUSTATI:

Võtta informatsioon teadmiseks.

Järgnesid inforingi teemad

1. Vältimatu sotsiaalabiga seotud õiguslikud muudatused. – Tea Varrak.
2. Kerksuskestuste info avalikustamine (sh Maa- ameti kaardikihil).- Tuuli Räim.
**oluline välja tuua, et SIM ja ELVL on ühist meelt, et kerksuskeskuste info peab olema avalikustatud enne kriisi ning kajastatud Maa- ameti kaardikihil.*
3. EKK nõukogu ja SiM-ELVL töörühma erisused. – Tuuli Räim.
4. ELVLi 2026-2029 RES sisendid. – Jan Trei.

Järgmine istung toimub 2. septembril kl 9.30-12.30

allkirjastatud digitaalselt

Tuuli Räim
koosoleku juhataja

Lisad:

1. Memo ELVL seisukohad avalike ürituste pidamise nõuetest ja kodus kukkunud isikute abistamisest;
2. Pää presentatsioon „Ülevaade ohuteavituse testimisest 14.05“;
3. EPR presentatsioon „EPR Sotsiaalne kiirabi“;
4. Mõttepaber KOV teemade rollijaotus RK, SIM ja REM vahel;
5. VäSA seiretabel;
6. Kukkunud isikute statistika.